

1901130403020001
EXAMINATION OCTOBER 2024
MASTER OF ARTS (SANSKRIT) (THIRD SEMESTER)
VEDANG LITERATURE (NIRUKTA)
निरुक्त- यास्काचार्य (अध्याय १, २)

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks : 50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

a. Name of the Examination: **MASTER OF ARTS (SANSKRIT)**
(THIRD SEMESTER)

b. Name of the Subject: **VEDANG LITERATURE (NIRUKTA)**
निरुक्त- यास्काचार्य (अध्याय १, २)

c. Subject Code No: **1901130403020001**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 निर्वचन समझवो. (कोई पक्ष पाय)

10

- (१) आदित्य
(२) अन्तरिक्ष
(३) वृत्रः
(४) काष्ठाः
(५) निर्ऋति
(६) अश्वः
(७) पृथिवी

Q.2 (अ) विस्तारथी समझवो. (गमे ते ङे)

8

- (१) भावप्रधानमाख्यातं, सत्त्वप्रधानानि नामानि।
(२) निपातः इत्येके। तत्कथम् अनुदात्तप्रकृति नाम स्यात्।
(३) अथापि ज्ञानप्रशंसा भवत्यज्ञाननिन्दा च।
(४) साक्षात्कृतधर्माणः ऋषयो बभूवुः।

(બ) વિસ્તારથી સમજાવો. (ગમે તે એક)

5

- (૧) આચાર્ય આચારં ગ્રાહયતિ। આચિનોત્યર્થાન્। આચિનોતિ બુદ્ધિમિતિ વા।
(૨) અર્થવન્તઃ શબ્દસામાન્યાત્।

Q.3 નિરુક્તના પ્રયોજન અને નિરુક્તના અધિકારી વિશે ચર્ચા કરો.

13

અથવા

ઉપસર્ગ સંબંધી શાકટાયન અને ગાગ્યના મતો સવિસ્તર ચર્ચો.

13

Q.4 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈ પણ બે)

14

- (૧) નિર્વચનના સિદ્ધાંતો
(૨) ચત્વારિ પદજાતાનિ।
(૩) નિઘન્ટુ નો પરિચય
(૪) નિપાતા:

*****